

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av avtalet om privilegier och immunitet för Internationella havsrättsdomstolen samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen skall godkänna det i New York den 31 mars 1999 ingångna avtalet om privilegier och immunitet för Internationella havsrättsdomstolen samt lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.

Internationella havsrättsdomstolen inrättades genom Förenta Nationernas havsrättskonvention från 1982. Enligt stadgan för den internationella havsrättsdomstolen i bilaga VI till konventionen skall domstolens ledamöter, då de tjänstgör vid domstolen, åtnjuta diplomatisk immunitet och diplomatiska privilegier. Löner, arvoden och ersättningar till domstolens ledamöter och kanslichef är skattefria. Om privilegierna och immuniteten för

domstolen, dess ledamöter och andra personer bestäms mer detaljerat i avtalet om privilegier och immunitet för Internationella havsrättsdomstolen.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Avtalet trädde i kraft internationellt den 30 december 2001 och hittills har 22 stater förbundit sig till det. Avtalet träder för Finlands del ikraft den trettionde dagen efter den dagen då instrumentet avseende godkännande deponerats. Avsikten är att lagen skall träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft för Finlands del vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Inledning	3
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen.....	3
3. Propositionens verkningar	4
4. Beredningen av propositionen	4
DETALJMOTIVERING	5
1. Avtalets innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland	5
2. Lagförslag	13
3. Ikraftträdande	13
4. Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning	13
4.1. Behovet av riksdagens samtycke	13
4.2. Behandlingsordning	15
LAGFÖRSLAG	17
om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet om privilegier och immunitet för Internationella havsrättsdomstolen.....	17
AVTALSTEXT	18

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Förenta Nationernas (FN) havsrättskonvention och avtalet om genomförande av del XI i konventionen (FördrS 49–50/1996) antogs i Montego Bay, Jamaica, den 10 december 1982. Havsrättskonventionen trädde internationellt i kraft den 16 november 1994 och avtalet om genomförande av del XI i konventionen trädde internationellt i kraft den 28 juli 1996. Hittills har 149 respektive 122 stater förbundit sig till dem.

Eftersom konventionen och avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och som också i övrigt kräver riksdagens samtycke, godkändes de av riksdagen innan de ratificerades (RP 12/1996 rd, RSv 79/1996 rd). Vissa bestämmelser i konventionen och avtalet godkändes genom en lag av den 20 juni 1996 (524/1996), som även Ålands lagting gett sitt bifall till. Republikens president ratificerade konventionen och avtalet den 20 juni 1996 och ratifikationsinstrumentet deponerades hos Förenta Nationernas generalsekreterare den 21 juni 1996. Havsrättskonventionen trädde i kraft den 21 juli 1996 och avtalet om genomförande av del XI i konventionen trädde i kraft den 28 juli 1996.

Internationella havsrättsdomstolen upprättades i enlighet med bestämmelserna i FN:s havsrättskonvention. Domstolen har sitt säte i Hamburg, Tyskland, och den skall behandla mål som hänskjuts till den av konventionsstaterna och även mål som hänskjuts till den av andra än konventionsstaterna enligt någon annan överenskommelse som ger domstolen behörighet och som godtagits av samtliga parter i målet. Domstolens behörighet omfattar alla tvister och framställningar som underställs den i enlighet med havsrättskonventionen samt alla frågor som särskilt anges i någon annan överenskommelse som ger domstolen behörighet.

FN:s havsrättskonvention innehåller allmänna bestämmelser om privilegier och immunitet för ledamöterna vid domstolen och i vissa fall för kanslichefen. I konventionen ingår t.ex. inga bestämmelser om själva domstolens privilegier och immunitet. Dessa fast-

ställs närmare i ett särskilt avtal.

Bestämmelserna om privilegierna och immuniteten i FN:s havsrättskonvention har satts i kraft i Finland genom en lag och en förordning om ikraftträdandet. Enligt artikel 10 i stadgan för den internationella havsrättsdomstolen, vilken ingår som bilaga VI till konventionen, skall domstolens ledamöter åtnjuta diplomatisk immunitet och diplomatiska privilegier då de tjänstgör vid domstolen. Enligt regeringens proposition 12/1996 är dessa uppräknade i Wienkonventionen från 1961 om diplomatiska förbindelser (FördrS 3–4/1970). Enligt artikel 18.8 är domstolens ledamöter och kanslichefen befriade från all beskattning vad gäller löner och arvoden enligt praxis för personal vid internationella organisationer, och dessutom från all beskattning vad gäller ersättningar.

2. Propositionens mål och de viktiga förslagen

Syftet med avtalet om privilegier och immunitet för Internationella havsrättsdomstolen är att domstolen skall få den rättshandlingsförmåga och de privilegier och den immunitet som behövs för handhavandet av dess uppdrag och att ge de personer som deltar i rättegångarna och domstolens tjänstemän de privilegier och den immunitet som behövs för att de skall kunna utföra sitt uppdrag vid domstolen på ett oberoende sätt. Avtalet vill också i detalj definiera de privilegier och den immunitet för domstolens ledamöter och kanslichef som avses i artikel 10 och artikel 18.8 i domstolens stadga. Avtalet följer till struktur och innehåll de konventioner om privilegier och immunitet för FN och dess fackorgan (FördrS 23–24/1958) som majoriteten av motsvarande konventioner för internationella organisationer följer. I fråga om privilegier och immunitet för domstolens ledamöter har man dock följt bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser (FördrS 3–4/1970) i enlighet med artikel 10 i domstolens stadga. Privilegier och immunitet medges domstolen och dess ledamöter och tjänstemän samt deras familjemedlemmar, sakkunniga som utnämnts enligt a-

tikel 289 i havsrättskonventionen, ombud, rådgivare och advokater samt vittnen, sakkunniga och personer som sköter uppgifter på uppdrag av domstolen.

3. Propositionens verkningar

Den avsedda effekten av avtalet om privilegier och immunitet för Internationella havsrättsdomstolen är att komplettera bestämmelserna i FN:s havsrättskonvention och att för domstolen, dess ledamöter och tjänstemän och deras familjemedlemmar, sakkunniga som utnämnts enligt artikel 289 i havsrättskonventionen, ombud, rådgivare och advokater vid domstolen samt vittnen, sakkunniga och personer som sköter uppgifter på uppdrag av domstolen fastställa den rättsliga ställning samt de privilegier och den immunitet som krävs för ett oberoende fullgörande av domstolens uppgifter.

Avtalet innehåller några skatte- och tullbefrielser, vilka dock har mycket ringa verkningar för den offentliga ekonomin och ekonomin i övrigt. Havsrättsdomstolen har ingen sådan verksamhet i Finland som kan förväntas ge skatteintäkter för landet och således kommer domstolens skattefrihet och tullbefrielser inte att ha någon betydelse för vare sig statsfinanserna eller den kommunala ekonomin. Av de befrielser från inkomstskatt som gäller havsrättsdomstolens ledamöter och tjänstemän följer att domstolens finska personal inte blir skattskyldig i Finland för löner, lönetillägg och kostnadsersättningar som domstolen betalar vare sig de allmänna villkoren för befrielse från skattskyldighet uppfylls eller inte. I fråga om detta kan Finland gå miste om skatteintäkter i mindre utsträckning. För närvarande har domstolen inga anställda finländare. Avtalet påverkar inte myndigheternas uppgifter eller organisation. Privilegier och immunitet enligt avtalet kommer i praktiken att gälla ett mycket begränsat antal personer. De personer som an-

ges i avtalet får en fördelaktigare ställning än andra personer som omfattas av finsk rättsskipning. Denna särställning är dock begränsad till att gälla verksamhet som hänför sig till fullgörandet av domstolens uppgifter och den motsvarar de privilegier och den immunitet som beviljas andra personer inom internationella organisationer.

4. Beredningen av propositionen

FN:s tredje havsrättskonferens (1973–1982) som antog havsrättskonventionen antog också resolution I genom vilken det inrättades en kommission med signatärstaterna och de stater som anslutit sig till konventionen. De stater som undertecknat havsrättskonferensens slutakt fick delta i kommissionens arbete som observatörer. Enligt punkt 10 i resolutionen hade kommissionen i uppgift att bl.a. utarbeta en rapport för partsförsamlingen med förslag till praktiska åtgärder angående inrättandet av domstolen. Kommissionens rapport utgjorde underlag för det avtal om privilegier och immunitet som antogs vid det sjunde mötet med parterna den 23 maj 1997. Avtalet deponerades hos FN:s generalsekreterare och öppnades för undertecknande i New York den 1 juli 1997. Avtalet trädde internationellt i kraft den 30 december 2001 och hittills har 22 stater förbundit sig till det.

Finland undertecknade avtalet den 31 mars 1999. Innan avtalet undertecknades begärdes utlåtanden från justitieministeriet, finansministeriet, och social- och hälsovårdsministeriet.

Regeringens proposition har beretts som tjänsteuppdrag i utrikesministeriet. Propositionen har varit på remiss i justitieministeriet, finansministeriet, inrikesministeriet och social- och hälsovårdsministeriet. De synpunkter som framförts i utlåtandena har beaktats vid den slutliga bearbetningen av propositionen.

DETALJMOTIVERING

1. Avtalets innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland

Inledning. I inledningen beaktar avtalsstaterna att Internationella havsrättsdomstolen inrättats genom FN:s havsrättskonvention och erkänner att domstolen bör ha den rättskapacitet och åtnjuta de privilegier och den immunitet som behövs för att utföra uppgifterna. Avtalsstaterna erinrar om att domstolens ledamöter enligt artikel 10 i domstolens stadga åtnjuter diplomatiska privilegier och immunitet när de arbetar för domstolen och erkänner att domstolens tjänstemän och de personer som deltar i förfarandet bör åtnjuta de privilegier och den immunitet som behövs för ett oberoende utförande av deras uppgifter vid domstolen.

Artikel 1. Definitioner. I artikel 1 i avtalet definieras följande centrala begrepp som har använts i avtalet: konventionen, stadgan, avtalsstat, domstolen, domstolsledamot, kanslichefen, domstolens tjänstemän och Wienkonventionen. Det är skäl att påpeka att begreppet "konventionen" avser FN:s havsrättskonvention medan begreppet "avtalsstat" avser stater som är bundna till detta avtal och som inte förutsätts vara parter i havsrättskonventionen.

Artikel 2. Domstolens juridiska personlighet. Enligt artikeln är domstolen en juridisk person. Den har rätt att ingå avtal, förvärva och avyttra fast och lös egendom samt inleda rättsliga förfaranden. Bestämmelsen har inkluderats i avtalet eftersom det är möjligt att alla avtalsstater som är parter i detta avtal inte är parter till havsrättskonventionen och eftersom det inte finns någon särskild bestämmelse i havsrättskonventionen om domstolens juridiska personlighet.

I Finland bestäms det genom lag om den juridiska personlighet med tillhörande rättsförmåga och juridiska handlingsförmåga som gäller för en sammanslutning, organisation eller motsvarande. Sådana bestämmelser finns bl.a. i föreningslagen (503/1989), lagen om öppna bolag och kommanditbolag (389/1988), lagen om aktiebolag (734/1978), lagen om andelslag (1488/2001) och lagen

om stiftelser (109/1930).

I Finland finns ingen allmän lagstiftning om internationella organisationers juridiska personlighet, utan den juridiska personlighet och rättshandlingsförmåga som gäller för internationella organisationer bestäms vanligen genom en blankettlag genom vilken de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet om upprättandet av organisationen sätts i kraft, inklusive bestämmelsen om den juridiska personligheten hos organisationen i fråga. I fråga om Internationella havsrättsdomstolen regleras den juridiska personligheten och rättshandlingsförmågan i avtalet om domstolens privilegier och immunitet.

Artikel 3. Okränkbarhet för domstolens lokaler. Enligt artikeln är domstolens lokaler okränkbara, med förbehåll för de villkor som kan avtalas med den berörda avtalsparten. Bestämmelsen i artikeln avviker från gällande lagstiftning i Finland. Om husrannsakan bestäms i 5 kap. i tvångsmedelslagen (450/1987).

Artikel 4. Flagga och emblem och kännetecken. Enligt artikeln har domstolen rätt att hålla sin flagga och sitt emblem framme i sina lokaler och på de fordon som är avsedda för tjänstebruk.

Artikel 5. Immunitet för domstolen, dess egendom, tillgångar och kapital. Enligt punkt 1 åtnjuter domstolen immunitet mot varje form av lagskipning, såvida domstolen inte i något särskilt fall uttryckligen har avstått från denna immunitet. Avstående från immunitet anses inte avse verkställighetsåtgärder av något slag. Enligt punkt 2 är domstolens egendom, tillgångar och kapital, var och i vems besittning de än befinner sig, fristagna från husrannsakan, beslag, rekvisition, konfiskation, expropriation samt från varje annan form av ingrepp, vare sig exekutivt, administrativt, judiciellt eller lagstiftande. Enligt punkt 3 är domstolens egendom, tillgångar och kapital fristagna från alla slags begränsningar, regleringar, kontroller och motorier i den utsträckning detta behövs för att domstolen skall kunna fullgöra sina uppgifter. Enligt punkt 4 skall domstolen vara försäkrad mot tredjepartsrisker vad gäller

fordon som ägs eller används av den, i enlighet med lagar och bestämmelser i den stat som fordonet används i.

Privilegierna och immuniteten som beviljas i artikeln motsvarar de privilegier och den immunitet som i allmänhet beviljas internationella organisationer men avviker i många avseenden från gällande lagstiftning i Finland. Immunitet mot rättsligt förfarande innebär att organisationen och dess egendom är befriade från all, främst civil- och förvaltningsrättslig, jurisdiktion inom lagskipningen i Finland. Befrielse från tvångsåtgärder i fråga om egendom gäller olika administrativa och processuella tvångsmedel och säkerhetsåtgärder. Om beslag i brottmål bestäms i 3 och 4 kap. i tvångsmedelslagen. Bestämmelser om beslag som en säkerhetsåtgärd finns bl.a. i 7 kap. i rättegångsbalken. Bestämmelser om administrativa tvångsåtgärder finns i viteslagen (1113/1990). Bestämmelser om expropriation av egendom finns bl.a. i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977). Bestämmelser om tvångsoverlåtelse av egendom och om vissa andra tvångsåtgärder mot egendom under undantagsförhållanden finns i beredskapslagen (1080/1991). Bestämmelser om förverkandepåföljd i samband med brott finns bl.a. i strafflagen (39/1889). Bestämmelser om verkställighet av domar och beslut finns i utskökningslagen (32/1895). På grund av medlemskapet i Europeiska unionen omfattas finanspolitiken i regel inte längre av Finlands behörighet. Immuniteten angående penningrörelser (punkt 3) avviker dock från bestämmelserna i beredskapslagen om tillsyn och reglering under undantagsförhållanden.

Artikel 6. Arkiv. Enligt artikeln är domstolens arkiv och handlingar som är i domstolens besittning eller som tillhör den alltid okränkbara, var de än befinner sig. Den avtalsstat som hyser arkivet skall informeras om platsen för sådana arkiv och handlingar. Bestämmelserna i artikeln avviker bland annat i fråga om beslag och husrannsakan från finsk lagstiftning som till dessa delar kommenterats även i samband med motiveringen till artikel 5 ovan.

Artikel 7. Fullgörande av domstolens uppgifter utanför högkvarteret. Enligt artikeln kan domstolen avtala med ifrågavarande stat

om beviljandet av de lättnader som behövs för att den skall kunna fullgöra sina uppgifter om den anser det vara önskvärt att sammanträda eller annars sköta sina uppgifter på annan plats än i Hamburg i Tyskland där den har sitt säte. I inledningen till avtalet om domstolens privilegier och immunitet erkänner de avtalsslutande staterna att domstolen bör ha den rättshandlingsförmåga och åtnjuta de privilegier och den immunitet som behövs för att utföra uppgifterna. I artiklarna regleras domstolens rättshandlingsförmåga och privilegier och immunitet i detalj. Artikel 7 verkar främst gälla stater som inte är parter till detta avtal. Om arrangemanget som artikeln avser trots allt aktualiseras för Finlands del, är det möjligt, att detta kan inbegripa bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. I så fall blir det nödvändigt att begära ett särskilt godkännande av riksdagen.

Artikel 8. Kommunikation. Enligt punkt 1 i artikeln åtnjuter domstolen, såvida det är förenligt med den berörda statens internationella förpliktelser, inom varje avtalsstats territorium minst lika förmånlig behandling av sin officiella kommunikation och korrespondens som avtalsstaten i fråga beviljar vilken som helst mellanstatlig organisation eller diplomatisk beskickning i fråga om prioritet, taxor och avgifter för post och olika former av kommunikation och korrespondens. Enligt punkt 2 kan domstolen använda alla vederbörliga kommunikationsmedel och den har rätt att använda koder och chiffer för sin officiella kommunikation och korrespondens. Domstolens officiella kommunikation och korrespondens skall vara okränkbara. Enligt punkt 3 har domstolen rätt att sända och ta emot sin korrespondens och annat material och meddelanden med kurir eller i förseglade säckar, vilka åtnjuter samma privilegier, immunitet och lättnader som diplomatiska kurirer och kurirsäckar.

Artikel 9. Befrielse från skatter, tullavgifter och import- och exportrestriktioner. Enligt punkt 1 i artikeln är domstolen, dess tillgångar, inkomster och annan egendom samt dess åtgärder och transaktioner befriade från alla direkta skatter. Befrielsen gäller dock inte de skatter som de facto endast utgör vederlag för allmännyttiga tjänster. Enligt punkt 2 är domstolen också befriad från alla

tullavgifter och omsättningsskatter i samband med importskatter samt förbud och restriktioner avseende import och export av förnödenheter som domstolen importerar eller exporterar för tjänstebruk Enligt punkt 3 i artikeln får förnödenheter som importerats eller förvärvats med stöd av en sådan befrielse inte säljas eller på annat sätt avyttras inom en avtalsstats territorium, förutom på de villkor som avtalats med regeringen i ifrågavarande avtalsstat. Domstolen är också för sina publikationer del befriad från alla tullavgifter och omsättningsskatter i samband med import samt från förbud och restriktioner avseende import och export.

Enligt 81 § 1 mom. och 121 § 3 mom. i grundlagen skall om grunderna för skattskyldighet bestämmas genom lag. Bestämmelserna om skattefriheten i punkt 1 i artikeln avviker från gällande lagstiftning om direkta skatter men motsvarar, på samma sätt som privilegierna och immuniteten i punkterna 2 och 3 i artikeln om tullar, de privilegier och den immunitet som i allmänhet beviljas internationella organisationer. Enligt artikel 133.1 b i rådets förordning (EEG) nr 918/83 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse kan medlemsstaterna medge tullbefrielse enligt sedvanliga privilegier som beviljas på grund av internationella överenskommelser, i vilka antingen ett tredje land eller en internationell organisation är avtalslutande part. Enligt artikel 134 i förordningen om tullbefrielse skall dock medlemsstaterna anmäla tullbestämmelserna i en sådan överenskommelse till kommissionen. Vad gäller import- och exportförbud och import- och exportrestriktioner kan det konstateras att enligt EG-fördraget är huvudregeln fri rörlighet för varor och att nationella restriktioner är tillåtna endast under vissa förutsättningar. Bestämmelser om en sådan regleringsmöjlighet finns i 14 § i beredskapslagen.

Artikel 10. Återbetalning av avgifter och/eller skatter. Enligt punkt 1 i artikeln skall domstolen i regel inte kräva befrielse från sådana avgifter eller skatter som är inräknade i priset på lös eller fast egendom eller från skatter som anknyter till serviceavgifter. Avtalsstaterna skall emellertid, då domstolen för tjänstebruk gör betydande an-

skaffningar av egendom, förnödenheter eller tjänster, för vilka det uttas eller kan uttas avgifter och skatter, vidta vederbörliga administrativa åtgärder för att befria domstolen från avgifterna eller för återbetalning av den erlagda avgiften och/eller skatten. Enligt punkt 2 i artikeln får förnödenheter som anskaffats med sådan befrielse eller rätt till återbetalning säljas eller avyttras endast på de villkor som bestäms av den avtalsstat som har beviljat befrielsen eller rätten till återbetalning. Befrielse eller rätt till återbetalning beviljas inte för avgifter som utgör vederlag för allmännyttiga tjänster som tillhandahållits domstolen.

Enligt gemenskapsrättens bestämmelser om harmoniserade indirekta skatter (mervärdesskatt och acciser) kan medlemsstaterna bevilja sedvanliga privilegier och immunitet åt en internationell organisation i fall detta har definierats i dokument om upprättandet av den ifrågavarande internationella organisationen eller i dess högkvartersavtal förutsatt att den medlemsstat som verkar som värdstat har godkänt organisationen som en internationell organisation. Med hänsyn till processen kring upprättandet av den internationella havsrättsdomstolen, dess verksamhetsområde samt dess stiftande medlemmar, kan avtalet om domstolens privilegier och immunitet anses bilda en så väsentlig del av dokumenten om upprättandet av domstolen att gemenskapsrättens krav kan anses uppfyllda. Motsvarande villkor för beviljande av skattefriheter för en internationell organisation i en annan medlemsstat ingår i 72 d § 2 mom. i mervärdesskattelagen (1501/1993) och i 16 § 7 punkten i lagen om påförande av accis (1469/1994). Privilegierna och immuniteten angående mervärdesskatter och acciser är inte mera omfattande än de privilegier som i allmänhet beviljas internationella organisationer.

Artikel 11. Beskattning. Enligt punkt 1 i artikeln skall löner, lönetillägg och kostnadsersättningar som betalas till ledamöter och tjänstemän vid domstolen vara befriade från skatt. Om en beskattningsform grundar sig på boende anses det enligt punkt 2 inte att den tid under vilken en ledamot eller en tjänsteman befinner sig på tjänsteuppdrag i en avtalsstat är boende, om ledamoten eller tjän-

temannen beviljas diplomatiska privilegier, immunitet eller lättnader under denna tid. Enligt punkt 3 har avtalsstaterna inte någon skyldighet att befria tidigare ledamöter eller tidigare tjänstemän från inkomstskatt på pensioner eller livräntor.

Bestämmelserna i artikeln avviker från gällande lagstiftning i Finland. Bestämmelserna om inkomstskatt i punkt 2 avviker från bestämmelserna i inkomstskattelagen (1535/1992). Bestämmelserna i punkt 3 i artikeln anknyter till lagstiftningen om beskattning av pensioner, men de ger avtalsstaten möjlighet att tillämpa den nationella lagstiftningen till denna del.

Artikel 12. Kapital och befrielse från valutarestriktioner. I artikeln bestäms om domstolens tillgångar och om befrielse från valutarestriktioner. Utan hinder av finansiella kontroller, regleringar eller moratorier av något slag kan domstolen för tjänstebruk inneha penningmedel, alla slags valutor och guld samt inneha konton i vilken valuta som helst. Domstolen får öve rföra sina penningmedel, valutor och guld fritt från en stat till en annan eller inom en stat. Domstolen har också rätt att konvertera varje valuta i sin besittning till vilken annan valuta som helst. Domstolen får också för tjänstebruk ta emot, inneha, diskontera, överföra, konvertera eller på annat sätt handla med skuldebrev och andra värdepapper. Enligt punkt 2 i artikeln skall domstolen, vid åtnjutandet av sina rättigheter enligt punkt 1, ta tillbörlig hänsyn till alla framställningar från en avtalsstat i fall domstolen anser detta vara möjligt utan att skada sina intressen.

På grund av medlemskapet i Europeiska unionen hör finanspolitiken inte längre i regel till Finlands behörighet. Bestämmelserna i artikeln avviker emellertid åtminstone från de bestämmelserna om tillsyn och reglering under undantagsförhållanden som ingår i beredskapslagen.

Artikel 13. Domstolens ledamöter. Enligt punkt 1 i artikeln åtnjuter domstolens ledamöter när de tjänstgör för domstolen samma privilegier, immunitet och rättigheter som chefer för diplomatiska beskickningar enligt Wienkonventionen.

Enligt punkt 2 i artikeln beviljas domstolens ledamöter samt familjemedlemmar som

tillhör deras hushåll alla lättnader avseende utresan ur det land de befinner sig i, samt lättnader vid resa till och från det land där domstolen samlas. På resa i tjänsten åtnjuter domstolens ledamöter i alla länder genom vilka de måste passera de privilegier, immunitet och lättnader som dessa länder beviljar diplomatiska representanter i motsvarande situationer. Enligt punkt 3 i artikeln beviljas domstolens ledamöter som i syfte att stå till domstolens förfogande vistas i ett annat land än det som de är medborgare i eller stadigvarande bosatta i de privilegier, immunitet och lättnader som tillkommer diplomater under tiden för denna vistelse. Dessa privilegier, immunitet och lättnader beviljas även familjemedlemmar som hör till domstolsledamöternas hushåll. Enligt punkt 4 i artikeln beviljas domstolens ledamöter och de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll vid repatriering vid internationella kriser även samma lättnader som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen.

Enligt punkt 5 skall fordon som ägs eller används av domstolens ledamöter vara försäkrade mot tredjepartsrisker i enlighet med lagar och bestämmelser i den stat som fordonet används i.

Enligt punkt 6 i artikeln tillämpas bestämmelserna i punkterna 1–5 i artikeln på domstolens ledamöter även efter det att deras ämbets tid upphört om de fortsätter att fullgöra sina uppgifter i enlighet med artikel 5.3 i stadgan. I enlighet med nämnda punkt skall domstolens ledamöter fortsätta att fullgöra sina skyldigheter till dess att efterträdare har utsetts. Även om detta har skett, skall de avsluta förfaranden som de har påbörjat före tidpunkten för deras ersättare.

Enligt punkt 7 skall, för att säkerställa fullständig yttrandefrihet och oberoende i tjänstgöringen för domstolens ledamöter, immunitet mot allt rättsligt förfarande på grund av muntliga och skriftliga uttalanden som de avgivit och alla åtgärder de vidtagit i tjänsten bestå även efter det att personerna i fråga inte längre är ledamöter av domstolen eller har uppdrag för domstolen.

Bestämmelserna i artikeln avviker i många avseenden från gällande lagstiftning i Finland, vilket också kommenteras ovan i samband med artikel 3 och artiklarna 5–12. Be-

stämmelserna i punkterna 1–6 i artikeln utvidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser som satts i kraft genom lag. Bestämmelserna i punkt 7 om rättslig immunitet innebär undantag från den civilrättsliga, straffrättsliga och förvaltningsrättsliga jurisdiktionen i Finland.

Artikel 14. Tjänstemän. Enligt punkt 1 skall kanslichefen när han eller hon tjänstgör vid domstolen åtnjuta diplomatiska privilegier, immunitet och lättnader. Enligt punkt 2 skall andra tjänstemän vid domstolen i varje land som de befinner sig i på tjänstens vägnar och i varje land som de eventuellt reser igenom i tjänsteärenden åtnjuta de privilegier, den immunitet och de lättnader som behövs för ett oberoende utförande av uppgifterna. I punkten specificeras det i åtta punkter vilka privilegier, immunitet och lättnader som de särskilt skall beviljas. Tjänstemän vid domstolen beviljas immunitet mot anhållande och häktning och beslag av personligt bagage. De har rätt att tullfritt införa sina möbler och andra personliga tillhörigheter när de första gången anländer till ifrågavarande land för att tillträda sin befattning, och att tullfritt återutföra samma tillhörigheter till det land där de är stadigvarande bosatta. Tjänstemännen vid domstolen beviljas också befrielse från genomsökning av personligt bagage, såvida det inte finns vägande anledning att misstänka att bagaget innehåller föremål som inte är avsedda för personligt bruk eller vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lag eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågavarande avtalsstat. I sådana fall skall bagaget genomsökas i närvaro av den berörda tjänstemannen. Tjänstemännen beviljas också immunitet mot rättsligt förfarande på grund av i tjänsten avgivet muntligt eller skriftligt uttalande eller åtgärd som vidtagits i tjänsten. Denna immunitet skall bestå även efter det att uppdraget vid domstolen upphört. Tjänstemännen beviljas befrielse från nationella tjänstgöringsplikter och befrielse för egen del och för de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll från inreserestriktioner och registrering av utlänningar. De beviljas också samma privilegier i fråga om lättnader avseende valuta och valutaväxling som tillkommer diplomatiska tjänstemän

med motsvarande rang vid diplomatiska beskickningar hos ifrågavarande regering. Dessutom beviljas tjänstemännen samma lättnader för egen del och för de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen vid repatriering vid internationell krissituation.

Enligt punkt 3 skall fordon som ägs eller används av domstolens tjänstemän vara försäkrade mot tredjepartsrisker i enlighet med lagar och bestämmelser i den stat som fordonet används i. Enligt punkt 4 skall domstolen meddela alla avtalsstater vilka typer av tjänstemän som bestämmelserna i artikeln gäller. Namnen på dessa tjänstemän skall regelbundet översändas till alla avtalsstater.

Bestämmelserna i artikeln avviker i många avseenden från gällande lagstiftning i Finland, vilket också kommenterats ovan i samband med artikel 13. Bestämmelserna i punkt 1 i artikeln utvidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser som satts i kraft genom lag. I punkt 2 a finns en bestämmelse om immunitet mot anhållande och häktning. Bestämmelsen avviker från bestämmelserna i tvångsmedelslagen. Den tull- och skattefria införseln och utförseln i punkt 2 b avviker från tullagen (1466/1994). I punkt 2 c beviljas befrielse från genomsökning av personligt bagage. Även denna bestämmelse innebär en avvikelse från tullagen. Immuniteten mot rättsligt förfarande i punkt 2 d avviker från finsk civilrättslig, straffrättslig och förvaltningsrättslig jurisdiktion. Bestämmelsen i punkt 2 e om befrielse från nationella tjänstgöringsplikter avviker från bestämmelserna i beredskapslagen om användningen av arbetskraft som är bosatt i Finland. Bestämmelsen måste också anses gälla försvarsplikten och innebära en avvikelse från värnpliktslagen (452/1950). I grundlagen förutsätter 127 § 1 mom. att bestämmelser om skyldigheten att försvara landet skall utfärdas genom lag. Bestämmelserna i punkt 2 f i artikeln gäller utlänningsars inresa till Finland. Enligt gällande lagstiftning tillämpas inte några särskilda restriktioner eller t.ex. kvotförfarande i samband med inresa och det finns inte heller någon egentlig registreringsplikt. Enligt 130 § 3 mom. i utlänningslagen

(301/2004) kan närmare bestämmelser om anmälan om inresa utfärdas genom förordning av inrikesministeriet. Någon sådan förordning har tills vidare inte givits. I arbetet med förordningen bör man ta hänsyn till de internationella fördragsförpliktelserna som innebär att det inte är motiverat att förutsätta anmälan av vissa personer. Bestämmelserna i punkterna 2 g–h utvidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser som satts i kraft genom lag.

Artikel 15. Sakkunniga utnämnda enligt artikel 289 i konventionen. Enligt artikeln skall sakkunniga som utnämnts enligt artikel 289 i konventionen åtnjuta medan de utför sina uppdrag, inklusive tiden för resor i samband med uppdraget, de privilegier, den immunitet och de lättnader som behövs för ett oberoende fullgörande av uppdragen. De skall särskilt beviljas personlig immunitet mot anhållande och häktning och beslag av sitt personliga bagage samt befrielse från genomsökning av personligt bagage, såvida det inte finns vägende anledning att misstänka att bagaget innehåller föremål som inte är avsedda för personligt bruk eller vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lag eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågavarande avtalsstat. I sådant fall skall bagaget genomsökas i närvaro av den sakkunniga. De sakkunniga skall också beviljas immunitet mot rättsligt förfarande på grund av avgivet muntligt eller skriftligt uttalande eller vidtagen åtgärd i samband med deras uppdrag, och denna immunitet skall bestå även efter det att uppdraget upphört. De åtnjuter också okränkbarhet för handlingar och dokument, befrielse från inreserestriktioner och registrering av utlänningar, samma lättnader i fråga om restriktioner avseende valuta och valutaväxling som tillkommer en utländsk regerings representant på tillfälligt tjänsteuppdrag, och samma möjlighet till repatriering vid internationell krissituation som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen.

Förhållandet mellan bestämmelserna i artikeln och finsk lagstiftning framgår av motiveringen till artiklarna 13 och 14.

Artikel 16. Ombud, rådgivare och advokater. Enligt punkt 1 i artikeln skall ombud,

rådgivare och advokater som uppträder inför domstolen åtnjuta, medan de utför sina uppdrag, inklusive tiden för resor i samband med uppdraget, de privilegier, den immunitet och de lättnader som behövs för ett oberoende fullgörande av uppdragen. De skall särskilt beviljas personlig immunitet mot anhållande och häktning och beslag av personligt bagage, befrielse från genomsökning av personligt bagage, såvida det inte finns vägende anledning att misstänka att bagaget innehåller föremål som inte är avsedda för personligt bruk eller vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lag eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågavarande avtalsstat. I sådant fall skall bagaget genomsökas i närvaro av respektive ombud, rådgivare eller advokat. De skall också beviljas immunitet mot rättsligt förfarande på grund av muntligt eller skriftligt uttalande som avgivits i tjänsten eller åtgärd som vidtagits i tjänsten. Denna immunitet skall bestå även efter det att uppdraget upphört. De beviljas okränkbarhet för handlingar och dokument, rätt att ta emot handlingar och korrespondens med kurir eller i förseglade säckar, befrielse från inreserestriktioner och registrering av utlänningar, samma lättnader avseende personligt bagage och i fråga om restriktioner avseende valuta och valutaväxling som tillkommer en utländsk regerings representant på tillfälligt tjänsteuppdrag, samt samma möjlighet till repatriering vid internationell krissituation som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen.

Enligt punkt 2 skall, sedan parterna i domstolsförhandlingarna meddelat att ett ombud, en rådgivare eller en advokat har utsetts, en legitimationshandling, undertecknad av kasschefen, utfärdas. Intyget skall gälla för den tid som förhandlingarna beräknas pågå. Enligt punkt 3 skall behöriga myndigheter i den berörda staten vid uppvisandet av den i punkt 2 angivna handlingen bevilja de privilegier, immunitet och lättnader som avses i denna artikel. Enligt punkt 4 skall, om någon beskattningsåtgärd grundar sig på boende, den tid inte anses som boende under vilken ombuden, rådgivarna eller advokaterna befinner sig inom statens territorium på tjänstens vägar.

Förhållandet mellan bestämmelserna i arti-

keln och finsk lagstiftning framgår av motiveringen till artiklarna 11, 13 och 14.

Artikel 17. Vittnen, sakkunniga och personer som utför uppdrag. Enligt punkt 1 i artikeln skall vittnen, sakkunniga och personer som arbetar på uppdrag av domstolen under denna tid, inklusive tiden för resor i samband med uppdraget, åtnjuta de privilegier, immunitet och lättnader som avses i artikel 15 a–f. Enligt punkt 2 ges de även möjlighet till repatriering vid internationella krissituationer.

Förhållandet mellan bestämmelserna i artikeln och finsk lagstiftning framgår av motiveringen till artiklarna 11, 13 och 14.

Artikel 18. Medborgare och stadigvarande bosatta. Enligt artikeln skall, såvida ytterligare privilegier och immunitet beviljas av avtalsstaten i fråga och utan hinder av artikel 11, en person som åtnjuter immunitet och privilegier enligt detta avtal, inom den statens territorium där han eller hon är medborgare eller stadigvarande bosatt åtnjuta immunitet endast mot rättsligt förfarande och okränkbarhet på grund av skriftligt eller muntligt uttalande som avgivits eller åtgärd som vidtagits i samband med utförandet av hans eller hennes uppdrag. Denna immunitet skall bestå även efter det att ifrågavarande persons uppdrag har upphört. Förhållandet mellan bestämmelserna i artikeln och finsk lagstiftning framgår av motiveringen till artiklarna 13 och 14.

Artikel 19. Respekt för lagar och bestämmelser. Enligt punkt 1 i artikeln beviljas inte privilegier, immunitet och rättigheter som avses i artiklarna 13–17 i detta avtal för att tillgodose enskilda personer personligen, utan för att säkerställa att dessa kan fullgöra sina uppgifter vid domstolen på ett oberoende sätt. Enligt punkt 2 är alla som avses i artiklarna 13–17, utan att det inkräktar på deras privilegier och immunitet, skyldiga att följa lagarna och bestämmelserna i de avtalsstater, som de vistas i eller genom vilka de passerar för domstolens räkning. Dessa personer är också skyldiga att inte blanda sig i den ifrågavarande statens interna angelägenheter.

Artikel 20. Upphävande. Enligt punkt 1 beviljas privilegier och immunitet som avses i detta avtal för att säkerställa god rättsskipning och inte för att tillgodose enskilda personer personligen, och därför har behöriga

myndigheter rätt och skyldighet att upphäva immuniteten i varje särskilt fall där de anser att den kunde hindra rättvisans gång och att den kan upphävas utan skada för rättsskipningen. I punkt 2 finns detaljerade bestämmelser om de organ som har rätt att besluta om upphävandet av privilegier och immunitet för de olika persongrupper som är berättigade till dem.

Artikel 21. Laissez-passer och visum. Punkt 1 i artikeln förpliktar avtalsstaterna att som giltigt resedokument erkänna och godta FN:s laissez-passer som utfärdats till ledamöter och tjänstemän vid domstolen eller sakkunniga som utsetts enligt artikel 289 i konventionen. Enligt punkt 2 skall ansökningar om visum (när det behövs) från domstolens ledamöter och kanslichef behandlas så snabbt som möjligt. Ansökningar från alla andra som innehar eller är berättigade till sådan laissez-passer som avses i punkt 1 i artikeln och från personer som avses i artiklarna 16 och 17 skall behandlas så snabbt som möjligt när ansökan åtföljs av ett intyg om att de reser för domstolens räkning.

Bestämmelsen i punkt 1 ansluter sig till rätten för utlänningar att resa in i Finland såsom avses i 9 § 4 mom. i grundlagen och som regleras genom lag. Enligt 11 § i utlänningslagen förutsätter inresan av en utlänning bland annat att han eller hon har ett sådant giltigt resedokument som förutsätts för gränsövergång. Om handling som ersätter pass finns bestämmelser i 15 § 1 och 2 mom. i utlänningslagen. I stället för pass kan såsom en handling som berättigar till inresa och vistelse i landet godkännas även någon annan handling som uppfyller vissa krav enligt den nämnda paragrafen. I praktiken bestäms om ärendet genom förordning av utrikesministeriet. Bestämmelserna i punkt 2 gäller utlänningsars rätt att resa in i Finland och att vistas i landet, som regleras i 9 § 4 mom. i grundlagen, och hör sålunda till området för lagstiftningen.

Artikel 22. Fri rörlighet. Enligt artikeln skall den fria rörligheten till och från den plats där domstolen har sitt säte eller där domstolen sammanträder eller på annat sätt utövar sitt uppdrag inte begränsas av vare sig administrativa eller andra bestämmelser för domstolens ledamöter och för andra personer

som avses i artiklarna 13–17.

Artikel 23. Upprätthållande av säkerhet och allmän ordning. Enligt punkt 1 i artikeln skall den berörda avtalsstaten, om den anser det nödvändigt att vidta åtgärder, utan hinder för en oberoende och korrekt verksamhet i domstolen, vilka krävs med hänsyn till säkerheten eller för att upprätthålla den allmänna ordningen i avtalsstaten i enlighet med internationell rätt, kontakta domstolen så snabbt som omständigheterna det medger, för att genom ömsesidig överenskommelse besluta om nödvändiga åtgärder för att skydda domstolen. Punkt 2 förpliktar domstolen att samarbeta med regeringen i en sådan avtalsstat för att undvika sådant förfång för säkerheten eller den allmänna ordningen i avtalsstaten som kan följa av domstolens agerande.

Artikeln innehåller en generell ömsesidig skyldighet för avtalsparterna och domstolen att samråda med varandra om eventuella försiktighetsåtgärder i säkerhetsfrågor.

Artikel 24. Samarbete med myndigheterna i avtalsstaterna. Artikeln förpliktar domstolen att alltid samarbeta med lämpliga myndigheter i avtalsstaterna för att underlätta genomförandet av deras lagstiftning och förhindra missbruk av de privilegier, den immunitet, de lättnader och de rättigheter som avses i detta avtal.

Artikel 25. Samband med särskilda överenskommelser. Enligt artikeln skall, om bestämmelserna i detta avtal och bestämmelserna i någon särskild överenskommelse mellan domstolen och en avtalsstat gäller samma ämne, de två bestämmelserna, när det är möjligt, betraktas som kompletterande varandra så att bägge bestämmelserna är tillämpliga och ingendera bestämmelsen inskränker den andra bestämmelsens effekt. Om konflikt uppstår skall bestämmelsen i den särskilda överenskommelsen gälla.

Artikel 26. Lösning av tvister. Enligt punkt 1 i artikeln skall domstolen utfärda lämpliga bestämmelser för att lösa tvister som uppkommer till följd av avtal och andra privaträttsliga tvister som domstolen är part i, och för att lösa tvister som berör personer som avses i detta avtal och som på grund av sin tjänstställning åtnjuter immunitet, om immuniteten inte har upphävts. I punkt 2 finns

bestämmelser om tvistlösning som gäller tolkningen eller tillämpningen av avtalet. Enligt denna punkt skall alla tvister om tolkningen eller tillämpningen av avtalet hänskjutas till en skiljedomstol om inte parterna har kommit överens om annat. Om en tvist som uppstått mellan domstolen och en avtalsstat inte löses genom förhandlingar eller på annat överenskommet sätt inom tre månader efter det att en av parterna i tvisten anhängit om detta, skall tvisten, på begäran av ena parten, hänskjutas till en skiljedomstol med tre skiljedomare. Domstolen skall utse en skiljedomare och avtalsstaten skall utse en skiljedomare. Dessa två skiljedomare skall utse den tredje skiljedomaren, som skall vara ordförande. Om en part inte utsett en skiljedomare inom två månader från det den andra parten utsett en skiljedomare, skall FN:s generalsekreterare göra utnämningen. Har de två först utsedda skiljedomarna inte inom tre månader från sin utnämning enats om utnämmandet av den tredje skiljedomaren, skall den tredje skiljedomaren utses av FN:s generalsekreterare på begäran av domstolen eller avtalsstaten.

Artikel 27. Undertecknande. Enligt artikeln stod avtalet öppet för alla stater för undertecknande från den 1 juli 1997 till den 30 juni 1999 i FN-högkvarteret i New York.

Artikel 28. Ratifikation. Enligt artikeln skall avtalet ratificeras av de stater som undertecknat det. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos FN:s generalsekreterare.

Artikel 29. Anslutning. Enligt artikeln står avtalet öppet för anslutning av alla stater. Även anslutningsinstrumenten skall deponeras hos generalsekreteraren.

Artikel 30. Ikraftträdande. Enligt punkt 1 träder avtalet i kraft 30 dagar efter dagen för deponering av det tionde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet. Avtalet trädde internationellt i kraft den 30 december 2001. Enligt punkt 2 träder avtalet i kraft för varje stat som ratificerar eller ansluter sig till avtalet efter deponeringen av det tionde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet den trettonde dagen efter den dag då staten i fråga deponerade sitt ratifikations- eller anslutningsinstrument.

Artikel 31. Provisorisk tillämpning. Enligt artikeln kan en stat som avser att ratificera el-

ler ansluta sig till detta avtal när som helst meddela depositarien att den kommer att tillämpa avtalet provisoriskt under en period på högst två år.

Artikel 32. Tillfällig tillämpning. När en tvist hänskjuts till domstolen i enlighet med stadgan, kan en stat som inte är part i avtalet, men part i tvisten, bli ad hoc-part till avtalet genom att deponera ett godtagandeinstrument för detta särskilda ändamål och den tid som tvisten tar i anspråk. Godtagandeinstrument skall deponeras hos FN:s generalsekreterare och träda i kraft den dag de deponeras.

Artikel 33. Uppsägning. Enligt punkt 1 får en avtalsstat säga upp avtalet genom ett skriftligt meddelande till FN:s generalsekreterare. Uppsägningen skall träda i kraft ett år efter den dag då meddelandet har mottagits, såvida inte ett senare datum anges i meddelandet. I punkt 2 preciseras det att uppsägningen dock inte på något sätt skall inverka på avtalsstatens skyldighet att uppfylla varje åtagande i avtalet som den, oberoende av avtalet, skulle vara bunden av enligt folkrätten.

Artikel 34. Depositarie. Enligt artikeln är FN:s generalsekreterare depositarie för avtalet.

Artikel 35. Giltiga texter. I artikeln fastställs det att avtalets arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga. Till bekräftelse härav har undertecknarna, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta avtal. Avtalet öppnades för undertecknande i New York den 1 juli 1997 i ett enda original på arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska.

2. Lagförslag

1 §. Paragrafen innehåller den sedvanliga blankettlagsbestämmelsen genom vilken de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen kommenteras i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning.

2 §. Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft för Finlands del, vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av republikens president.

3. Ikraftträdande

Enligt artikel 30 träder avtalet om privilegier och immunitet för Internationella havsrättsdomstolen internationellt i kraft den trettionde dagen efter dagen för deponering av det tionde instrumentet avseende ratificering eller anslutning hos FN:s generalsekreterare. För varje sådan stat, som ratificerar eller ansluter sig till detta avtal efter deponeringen av det tionde instrumentet avseende ratificering eller anslutning träder avtalet i kraft den trettionde dagen efter den dagen då staten i fråga deponerade sitt instrument avseende ratificering eller anslutning.

Avtalet trädde i kraft internationellt den 30 december 2001 och hittills har sammanlagt 22 stater ratificerat eller godkänt det. Avtalet träder i kraft för Finlands del den trettionde dagen efter dagen för deponering av godkännandeinstrumentet hos FN:s generalsekreterare.

4. Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning

4.1. Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen godkänner riksdagen bland annat sådana fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt tolkningspraxis av riksdagens grundlagsutskott avser denna grundlagsfästa jurisdiktion hos riksdagen alla de bestämmelser i internationella förpliktelser som i materiellt hänseende hör till området för lagstiftningen. Avtalsbestämmelser skall anses höra till området för lagstiftningen, 1) om bestämmelsen gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, 2) om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, 3) om det enligt grundlagen skall föreskrivas i lag om den fråga som bestämmelsen avser eller 4) om det finns gällande bestämmelser i lag om den fråga som bestämmelsen avser eller 5) om det enligt rådande uppfattning i Finland skall föreskrivas om frågan i lag. Frågan påverkas inte av om en bestämmelse

står i strid mot eller överensstämmer med en bestämmelse som utfärdats genom lag i Finland (GrUU 11, 12 och 45/2000 rd).

I artikel 1 i avtalet definieras de centrala begrepp som använts i avtalet. Dylika bestämmelser som indirekt påverkar tolkningen och tillämpningen av de materiella bestämmelser som hör till området för lagstiftningen hör också själva till området för lagstiftningen.

I artikel 2 i protokollet beviljas organisationen status som juridisk person och den rättsförmåga som hänför sig härtill nämns särskilt. I Finland bestäms det genom lag om den juridiska personligheten med tillhörande rättsförmåga och juridiska handlingsförmåga (GrUU 38/2000 rd). Bestämmelsen hör till området för lagstiftningen.

Bestämmelser som gäller privilegier och immunitet för en internationell organisation, dess personal och andra relevanta personer hör till området för lagstiftningen och kräver samtycke av riksdagen (GrUU 38/2000 rd). Artiklarna 3, 5–6, 8–12 och 13–17 i avtalet innehåller flera privilegier och immunitet som hör till denna grupp och som därmed kräver riksdagens samtycke.

Bestämmelserna i de nämnda artiklarna avviker i många avseenden från gällande lagstiftning i Finland.

Bestämmelsen om domstolens lokalers okränkbarhet i artikel 3 i avtalet och om arkivens och dokumentens okränkbarhet i artikel 6 avviker från finsk lagstiftning i fråga om beslag och husrannsakan. Immunitet mot rättsligt förfarande i artikel 5 i avtalet innebär att domstolen och dess egendom och tillgångar är befriade från all, främst civil- och förvaltningsrättslig jurisdiktion inom lagskipningen i Finland. Befrielse från tvångsåtgärder i fråga om egendom gäller olika administrativa och processuella tvångsmedel och säkerhetsåtgärder. Bestämmelser om beslag i brottmål finns i 3 och 4 kap. i tvångsmedelslagen. Bestämmelser om beslag som en säkerhetsåtgärd finns bl.a. i 7 kap. rättegångsbalken. Bestämmelser om administrativa tvångsåtgärder finns i viteslagen. Bestämmelser om expropriation av egendom finns bl.a. i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter. Bestämmelser om tvångsöverlåtelse av egendom och om

vissa andra tvångsåtgärder mot egendom under undantagsförhållanden finns i beredskapslagen. Bestämmelser om förverkandepåföljd i samband med brott finns bl.a. i strafflagen. Bestämmelser om verkställighet av domar och beslut finns i utskökningslagen. På grund av medlemskapet i Europeiska unionen hör finanspolitiken i regel inte längre till Finlands behörighet. De befrielser som gäller penningrörelse i artikel 5.3 och i artikel 12 avviker emellertid från bestämmelserna i beredskapslagen om tillsyn och reglering under undantagsförhållanden. På dessa grunder hör artiklarna 3, 5, 6 och 12 till området för lagstiftningen.

Bestämmelserna i artikel 9 i avtalet avviker från gällande lagstiftning om direkta skatter. Enligt 81 § 1 mom. i grundlagen skall om statsskatt bestämmas genom lag. Bestämmelsen hör därför till området för lagstiftningen. I fråga om tullavgifter har Finland i regel inte längre lagstiftningsbehörighet eftersom dessa hör till EG:s exklusiva behörighet. De tullbefrielser som beviljas nationellt inom ramen för det som EG-lagstiftningen tillåter gäller frågor om vilka det skall lagstiftas i Finland och även bestämmelserna i artikel 9 hör således till dessa delar till området för lagstiftningen. Att befria domstolen från import- och exportförbud samt import- och exportrestriktioner avviker från åtminstone 14 § i beredskapslagen och hör därför till området för lagstiftningen. Bestämmelserna i artikel 10 i avtalet gäller befrielse från acciser och mervärdesskatt i fråga om domstolens betydande anskaffningar av egendom för tjänstebruk. Bestämmelsen hör till området för lagstiftningen med stöd av 81 § i grundlagen.

På grund av medlemskapet i Europeiska unionen hör finanspolitiken inte längre i regel till Finlands behörighet. Bestämmelserna i artikel 12 i avtalet avviker emellertid från åtminstone de bestämmelser om tillsyn och reglering under undantagsförhållanden som regleras i beredskapslagen och hör därför till området för lagstiftningen.

Bestämmelserna beträffande kommunikation i artikel 8 gäller utnyttjande av grundläggande fri- och rättigheter enligt 10 § 2 mom. och 12 § 1 mom. i grundlagen och hör som sådana till området för lagstiftningen. Genom bestämmelserna i artikeln utvidgas

dessutom tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser som satts i kraft genom lag. Bestämmelserna hör även därför till området för lagstiftningen.

Immuniteten mot anhållande och häktning i artiklarna 14.2 a, 15.1 a, 16.1 a och 17.1 avviker från bestämmelserna i tvångsmedelslagen. Från bestämmelserna i tvångsmedelslagen avviker även förbudet mot att beslagta personligt bagage enligt artiklarna 14.2 a, 15.1 a, 16.1 a och 17.1.

Immuniteten mot rättsligt förfarande enligt artiklarna 14.2 d, 15.1 c, 16.1 c, 17.1 och 18 avviker från såväl civilrättslig som straffrättslig och förvaltningsmässig jurisdiktion inom lagskipningen i Finland och hör därmed till området för lagstiftningen.

Okränkbarhet för handlingar som bestäms i artiklarna 15.1 d, 16.1 d och 17.1 avviker från finsk lagstiftning bland annat i fråga om beslag och husrannsakan.

Artikel 16.1 e i avtalet utvidgar tillämpningsområdet för bestämmelserna i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser som satts i kraft genom lag.

Artiklarna 13.2, 14.2 f, 15.1 e, 16.1 f och 17.1 i avtalet gäller utlänningars inresa i Finland och hör till området för lagstiftningen med stöd av 9 § i grundlagen. Bestämmelserna om befrielse från tjänstgöringsplikter i artikel 14.2 e avviker från bl.a. bestämmelserna i beredskapslagen om användning av arbetskraft som bor i Finland.

Artiklarna 13.1–4, 14.1, 14.2 g och h, 15.1 f och g, 16.1 g och h och 17.1 utvidgar tillämpningsområdet för Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser.

Befrielse från skatt på löner, arvoden och kostnadsersättningar som domstolen utbetalar enligt artikel 11.1 i avtalet avviker från bestämmelserna i inkomstskattelagen och bestämmelserna hör till området för lagstiftningen också enligt 81 § i grundlagen. Även artiklarna 11.2 och 16.4 gäller tillämpningen av skattelagstiftningen.

Befrielse från genomsökning av personligt bagage enligt artiklarna 14.2 c, 15.1 b, 16.1 b och 17.1 i avtalet samt den tull- och skattefria införseln och utförseln enligt artikel 14.2 b innebär en avvikelse från bestämmelserna i tullagen. Enligt 81 § 1 mom. i grundlagen

skall om statsskatt bestämmas genom lag.

I artikel 20 i avtalet bestäms om avstående från privilegier och immunitet. Såsom grunder för individens rättsliga ställning hör bestämmelserna i dessa artiklar till området för lagstiftningen.

Bestämmelserna i artikel 21 som avser resedokument och visum hänför sig till den rätt för utlänningar att resa in i Finland och att vistas i landet som avses i 9 § 4 mom. i grundlagen och som regleras genom lag.

Artikel 22 gäller fri rörlighet och innehåller ett förbud mot begränsningar av rörelsefriheten. Artikeln hör till området för lagstiftningen med stöd av 9 § i grundlagen.

Bestämmelserna i artikel 26.1 i avtalet överlåter valet av tvistlösningsförfarande till domstolens bedömning och motsvarar bestämmelserna i artikel VIII i konventionen om privilegier och immunitet för FN. Den tvistlösning som avses i artikeln betyder närmast en förlikning som inte är bindande för vare sig tvistens andra part eller Finland. Bestämmelserna hör därmed inte till området för lagstiftningen. Däremot ingår det i artikel 26.2 om tolkningen och tillämpningen av avtalet ett skiljeförfarande som blir obligatoriskt i vissa fall och där avgörandet blir bindande för parterna i tvisten. Eftersom avtalet innefattar bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, kan det i skiljeförfarandet på ett för Finland bindande sätt bli fastställt hur en viss bestämmelse som hör till området för lagstiftningen skall tolkas eller tillämpas. En sådan klausul om tvistlösning anses höra till området för lagstiftningen.

4.2. Behandlingsordning

Bestämmelserna i avtalet om privilegier och immunitet för Internationella havsrättsdomstolen är sedvanliga i internationell praxis och de kan inte anses strida mot modern suveränitetsuppfattning eller mot jämlikheten enligt 6 § i grundlagen.

Bestämmelserna om skiljeförfarande i artikel 26.2 i avtalet hör till området för lagstiftningen, men eftersom de är sedvänja i internationell samverkan strider de inte mot modern suveränitetsuppfattning.

Enligt vad som anförts ovan innehåller av-

talet inte några sådana bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i dess 94 § 2 mom. och lagen om sättande i kraft av avtalet innehåller inte heller några sådana bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i dess 95 § 2 mom. Avtalet kan enligt regeringens uppfattning godkännas i riksdagen med enkel majoritet och lagen om sättande i kraft av avtalet kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § grundlagen föreslås att

Riksdagen godkänner det i New York den 31 mars 1999 ingångna avtalet om privilegier och immunitet för Internationella havsrättsdomstolen.

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet om privilegier och immunitet för Internationella havsrättsdomstolen

I enlighet med riksdagen beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i New York den 31 mars 1999 ingångna avtalet om privilegier och immunitet för Internationella havsrättsdomstolen gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

Helsingfors den 31 mars 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Utrikesminister *Erkki Tuomioja*

(Översättning)

AVTAL OM PRIVILEGIER OCH IMMUNITET FÖR INTERNATIONELLA HAVSRÄTTSDOMSTOLEN

De stater som är parter i detta avtal,

som beaktar att en internationell havsrättsdomstol inrättas genom Förenta Nationernas havsrättskonvention,

som erkänner att domstolen bör ha den rättshandlingsförmåga och åtnjuta de privilegier och den immunitet som behövs för att utföra uppgifterna,

som erinrar om att domstolens ledamöter enligt artikel 10 i domstolens stadga skall åtnjuta diplomatiska privilegier och immunitet när de arbetar för domstolen,

som erkänner att de som deltar i det rättsliga förfarandet och domstolens tjänstemän bör åtnjuta de privilegier och den immunitet som behövs för ett oberoende utförande av deras uppgifter vid domstolen,

har kommit överens om följande:

Artikel 1

Definitioner

I detta avtal avses med

a) "konventionen" Förenta Nationernas havsrättskonvention av den 10 december 1982,

b) "stadgan" stadgan för den internationella havsrättsdomstolen i bilaga VI till konventionen,

c) "avtalsstater" staterna som är parter i detta avtal,

d) "domstolen" Internationella havsrättsdomstolen,

AGREEMENT ON THE PRIVILEGES AND IMMUNITIES OF THE INTERNATIONAL TRIBUNAL FOR THE LAW OF THE SEA

Adopted on 23 May 1997

The States Parties to the present Agreement,

Considering that the United Nations Convention on the Law of the Sea establishes the International Tribunal for the Law of the Sea,

Recognizing that the Tribunal should enjoy such legal capacity, privileges and immunities as are necessary for the exercise of its functions,

Recalling that the Statute of the Tribunal provides, in article 10, that the Members of the Tribunal, when engaged on the business of the Tribunal, shall enjoy diplomatic privileges and immunities,

Recognizing that persons participating in proceedings and officials of the Tribunal should enjoy such privileges and immunities as are necessary for the independent exercise of their functions in connection with the Tribunal,

Have agreed as follows:

Article 1

Use of terms

For the purposes of this Agreement:

(a) "Convention" means the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982;

(b) "Statute" means the Statute of the International Tribunal for the Law of the Sea in Annex VI to the Convention;

(c) "States Parties" means States Parties to this Agreement;

(d) "Tribunal" means the International Tribunal for the Law of the Sea;

e) "domstolsledamot" en vald ledamot av domstolen eller en person som utvalts enligt artikel 17 i stadgan för ett särskilt fall,

f) "kanslichefen" domstolens kanslichef och innefattar varje domstolstjänsteman som tjänstgör som kanslichef,

g) "domstolens tjänstemän" kanslichefen och annan personal vid kansliet,

h) "Wienkonventionen" Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser av den 18 april 1961,

(e) "Member of the Tribunal" means an elected member of the Tribunal or a person chosen under article 17 of the Statute for the purpose of a particular case;

(f) "Registrar" means the Registrar of the Tribunal and includes any official of the Tribunal acting as Registrar;

(g) "officials of the Tribunal" means the Registrar and other members of the staff of the Registry;

(h) "Vienna Convention" means the Vienna Convention on Diplomatic Relations of 18 April 1961.

Artikel 2

Domstolens juridiska personlighet

Domstolen skall vara en juridisk person. Den skall ha rätt att

- a) ingå avtal,
- b) förvärva och avyttra fast och lös egendom,
- c) inleda rättsliga förfaranden.

Artikel 3

Okränkbarhet för domstolens lokaler

Domstolens lokaler skall vara okränkbara, med förbehåll för de villkor som kan avtals med den berörda avtalsparten.

Artikel 4

Flagga och emblem

Domstolen skall ha rätt att hålla sin flagga och sitt emblem framme i sina lokaler och på fordon som är avsedda för tjänstebruk.

Artikel 5

Immunitet för domstolen, dess egendom, tillgångar och kapital

1. Domstolen skall åtnjuta immunitet mot varje form av rättsliga förfaranden, såvida domstolen inte i något särskilt fall uttryckligen har avstått från denna immunitet. Avstående från immunitet får inte utsträckas

Article 2

Juridical personality of the Tribunal

The Tribunal shall possess juridical personality. It shall have the capacity:

- (a) to contract;
- (b) to acquire and dispose of immovable and movable property;
- (c) to institute legal proceedings.

Article 3

Inviolability of the premises of the Tribunal

The premises of the Tribunal shall be inviolable, subject to such conditions as may be agreed with the State Party concerned.

Article 4

Flag and emblem

The Tribunal shall be entitled to display its flag and emblem at its premises and on vehicles used for official purposes.

Article 5

Immunity of the Tribunal, its property, assets and funds

1. The Tribunal shall enjoy immunity from legal process, except insofar as in any particular case it has expressly waived its immunity. It is, however, understood that no waiver of immunity shall extend to any

att avse verkställighetsåtgärder av något slag.

2. Domstolens egendom, tillgångar och kapital skall, var och i vems besittning de än befinner sig, vara fritagna från husrannsakan, beslag, rekvisition, konfiskation, expropriation och varje annan form av ingrepp, vare sig exekutivt, administrativt, judiciellt eller lagstiftande.

3. Domstolens egendom, tillgångar och kapital skall vara fritagna från alla slags begränsningar, regleringar, kontroller och moratorier i den utsträckning detta behövs för att domstolen skall kunna fullgöra sina uppgifter.

4. Domstolen skall vara försäkrad mot tredjepartsrisker vad gäller fordon som ägs eller används av den, i enlighet med lagar och bestämmelser i den stat som fordonet används i.

Artikel 6

Arkiv

Domstolens arkiv och handlingar som är i domstolens besittning eller som tillhör den skall alltid vara okränkbara, var de än befinner sig. Den avtalsstat som hyser arkivet skall informeras om platsen för sådana arkiv och handlingar.

Artikel 7

Fullgörande av domstolens uppgifter utanför domstolens säte

Om domstolen önskar sammanträda eller annars sköta sitt uppdrag på en annan plats än den där den har sitt säte, kan domstolen avtala med ifrågavarande stat om lätnaderna som behövs för att den skall kunna fullgöra sina uppgifter.

Artikel 8

Kommunikation

1. Domstolen skall, såvida det är förenligt med den berörda statens internationella för-

measure of execution.

2. The property, assets and funds of the Tribunal, wherever located and by whomsoever held, shall be immune from search, requisition, confiscation, seizure, expropriation or any other form of interference, whether by executive, administrative, judicial or legislative action.

3. To the extent necessary to carry out its functions, the property, assets and funds of the Tribunal shall be exempt from restrictions, regulations, controls and moratoria of any nature.

4. The Tribunal shall have insurance coverage against third-party risks in respect of vehicles owned or operated by it, as required by the laws and regulations of the State in which the vehicle is operated.

Article 6

Archives

The archives of the Tribunal, and all documents belonging to it or held by it, shall be inviolable at all times and wherever they may be located. The State Party where the archives are located shall be informed of the location of such archives and documents.

Article 7

Exercise of the functions of the Tribunal outside the Headquarters

In the event that the Tribunal considers it desirable to sit or otherwise exercise its functions elsewhere than at its Headquarters, it may conclude with the State concerned an arrangement concerning the provision of the appropriate facilities for the exercise of its functions.

Article 8

Communications

1. For the purposes of its official communications and correspondence, the Tribunal

pliktelser, inom varje avtalsstats territorium åtnjuta minst lika förmånlig behandling av sin officiella kommunikation och korrespondens som avtalsstaten i fråga beviljar mellanstatliga organisationer eller diplomatiska beskickningar vad gäller prioritet, skatter och avgifter för post och olika former av kommunikation och korrespondens.

2. Domstolen kan använda alla vederbörande kommunikationsmedel och den har rätt att använda koder och chiffer för sin officiella kommunikation och korrespondens. Domstolens officiella kommunikation och korrespondens skall vara okränkbara.

3. Domstolen skall ha rätt att sända och ta emot sin korrespondens och annat material och meddelanden med kurir eller i förseglade säckar, vilka åtnjuter samma privilegier, immunitet och lättnader som diplomatiska kurirer och kurirsäckar.

Artikel 9

Befrielse från skatter, tullavgifter och import- och exportrestriktioner

1. Domstolen, dess tillgångar, inkomster och annan egendom samt dess åtgärder och transaktioner skall vara befriade från alla direkta skatter. Domstolen skall emellertid inte göra anspråk på befrielse från skatter som de facto endast utgör vederlag för allmännyttiga tjänster.

2. Domstolen skall vara befriad från alla tullavgifter och omsättningsskatter i samband med import samt från förbud och restriktioner avseende import och export av förnödenheter som domstolen importerar eller exporterar för tjänstebruk.

3. Förnödenheter som importerats eller förvärvats med stöd av sådan befrielse får inte säljas eller på annat sätt avyttras inom en avtalsstats territorium, förutom på de villkor som avtalats med regeringen i ifrågavarande avtalsstat. Domstolen är också för sina publikationers del befriad från alla tullavgifter och omsättningsskatter i samband med import samt från förbud och restriktioner avseende import och export.

shall enjoy in the territory of each State Party, insofar as is compatible with the international obligations of the State concerned, treatment not less favourable than that which the State Party accords to any intergovernmental organization or diplomatic mission in the matter of priorities, rates and taxes applicable to mail and the various forms of communication and correspondence.

2. The Tribunal may use all appropriate means of communication and make use of codes or cipher for its official communications or correspondence. The official communications and correspondence of the Tribunal shall be inviolable.

3. The Tribunal shall have the right to dispatch and receive correspondence and other materials or communications by courier or in sealed bags, which shall have the same privileges, immunities and facilities as diplomatic couriers and bags.

Article 9

Exemption from taxes, customs duties and import or export restrictions

1. The Tribunal, its assets, income and other property, and its operations and transactions shall be exempt from all direct taxes; it is understood, however, that the Tribunal shall not claim exemption from taxes which are no more than charges for public utility services.

2. The Tribunal shall be exempt from all customs duties, import turnover taxes and prohibitions and restrictions on imports and exports in respect of articles imported or exported by the Tribunal for its official use.

3. Goods imported or purchased under such an exemption shall not be sold or otherwise disposed of in the territory of a State Party, except under conditions agreed with the Government of that State Party. The Tribunal shall also be exempt from all customs duties, import turnover taxes, prohibitions and restrictions on imports and exports in respect of its publications.

Artikel 10

Återbetalning av avgifter och/eller skatter

1. Domstolen skall i regel inte göra anspråk på befrielse från sådana avgifter eller skatter som är inräknade i priset på lös eller fast egendom eller från skatter som anknyter till serviceavgifter. Avtalsstaterna skall emellertid, då domstolen för tjänstebruk gör betydande anskaffningar av egendom, varor eller tjänster, för vilka det uttas eller kan uttas avgifter och skatter, vidta vederbörliga administrativa åtgärder för befrielse eller återbetalning av den erlagda avgiften och/eller skatten.

2. Varor som förvärvats med stöd av sådan befrielse eller med rätt till återbetalning får säljas eller avyttras endast på de villkor som bestäms av den avtalsstat som har beviljat befrielsen eller rätten till återbetalning. Befrielse eller rätt till återbetalning skall inte beviljas för avgifter som utgör vederlag för de allmännyttiga tjänster som tillhandahållits domstolen.

Artikel 11

Beskattning

1. Löner, arvoden och kostnadsersättningar som betalas till ledamöter och tjänstemän vid domstolen skall vara befriade från skatt.

2. Grundar sig någon beskattningsform på boende, anses inte den tid då ledamöterna eller tjänstemännen befinner sig på tjänsteuppdrag i en avtalsstat som boende, om dessa ledamöter eller tjänstemän beviljas diplomatiska privilegier, immunitet och lätnader.

3. Avtalsstaterna skall inte ha någon skyldighet att befria tidigare ledamöter eller tidigare tjänstemän från inkomstskatt på pensioner eller livräntor.

Article 10

Reimbursement of duties and/or taxes

1. The Tribunal shall not, as a general rule, claim exemption from duties and taxes which are included in the price of movable and immovable property and taxes paid for services rendered. Nevertheless, when the Tribunal for its official use makes major purchases of property and goods or services on which duties and taxes are charged or are chargeable, States Parties shall make appropriate administrative arrangements for the exemption of such charges or reimbursement of the amount of duty and/or tax paid.

2. Goods purchased under such an exemption or reimbursement shall not be sold or otherwise disposed of, except in accordance with the conditions laid down by the State Party which granted the exemption or reimbursement. No exemption or reimbursement shall be accorded in respect of charges for public utility services provided to the Tribunal.

Article 11

Taxation

1. The salaries, emoluments and allowances paid to Members and officials of the Tribunal shall be exempt from taxation.

2. Where the incidence of any form of taxation depends upon residence, periods during which such Members or officials are present in a State for the discharge of their functions shall not be considered as periods of residence if such Members or officials are accorded diplomatic privileges, immunities and facilities.

3. States Parties shall not be obliged to exempt from income tax pensions or annuities paid to former Members and former officials of the Tribunal.

Artikel 12

Kapital och befrielse från valutarestriktioner

1. Utan hinder av finansiella kontroller, regleringar eller moratorier av något slag kan domstolen för tjänstebruk

a) inneha penningmedel, alla slags valutor och guld samt använda konton i alla valutor,

b) fritt överföra sina penningmedel, guld eller valutor från en stat till en annan eller inom varje stat samt konvertera alla valutor i sin besittning till vilken annan valuta som helst,

c) ta emot, inneha, diskontera, överföra, konvertera eller på annat sätt handla med skuldebrev och andra värdepapper.

2. Domstolen skall, vid åtnjutandet av sina rättigheter enligt punkt 1, ta tillbörlig hänsyn till alla framställningar från en avtalsstat i den mån domstolen anser detta vara möjligt utan att skada domstolens intressen.

Article 12

Funds and freedom from currency restrictions

1. Without being restricted by financial controls, regulations or financial moratoriums of any kind, while carrying out its activities:

(a) the Tribunal may hold funds, currency of any kind or gold and operate accounts in any currency;

(b) the Tribunal shall be free to transfer its funds, gold or its currency from one country to another or within any country and to convert any currency held by it into any other currency;

(c) the Tribunal may receive, hold, negotiate, transfer, convert or otherwise deal with bonds and other financial securities.

2. In exercising its rights under paragraph 1, the Tribunal shall pay due regard to any representations made by any State Party insofar as it is considered that effect can be given to such representations without detriment to the interests of the Tribunal.

Artikel 13

Domstolens ledamöter

1. Domstolens ledamöter skall, när de tjänstgör för domstolen, åtnjuta samma privilegier, immunitet och rättigheter som chefen för diplomatiska beskickningar enligt Wienkonventionen.

2. Domstolens ledamöter samt familjemedlemmar som tillhör deras hushåll skall beviljas alla lättnader avseende utresa ur det land de befinner sig i och vid inresa till och utresa från det land där domstolen samlas. På resa i tjänsten skall de i alla länder som de måste passera genom åtnjuta de privilegier, den immunitet och de lättnader som dessa länder beviljar diplomatiska representanter under motsvarande förhållande.

3. Vistas domstolens ledamöter i syfte att stå till domstolens förfogande i ett annat

Article 13

Members of the Tribunal

1. Members of the Tribunal shall, when engaged on the business of the Tribunal, enjoy the privileges, immunities, facilities and prerogatives accorded to heads of diplomatic missions in accordance with the Vienna Convention.

2. Members of the Tribunal and members of their families forming part of their households shall be accorded every facility for leaving the country where they may happen to be and for entering and leaving the country where the Tribunal is sitting. On journeys in connection with the exercise of their functions, they shall in all countries through which they may have to pass enjoy all the privileges, immunities and facilities granted by these countries to diplomatic agents in similar circumstances.

3. If Members of the Tribunal, for the purpose of holding themselves at the dis-

land än det som de är medborgare i eller stadigvarande bosatta i, skall de tillsammans med familjemedlemmar som tillhör deras hushåll beviljas diplomatiska privilegier, immunitet och lättnader under tiden för denna vistelse.

4. Domstolens ledamöter samt de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll skall vid repatriering vid internationell kris-situation beviljas samma lättnader som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen.

5. Domstolens ledamöter skall vara försäkrade mot tredjepartsrisker vad gäller fordon som ägs eller används av dem, i enlighet med lagar och bestämmelser i den stat som fordonet används i.

6. Bestämmelserna i punkterna 1–5 i denna artikel skall tillämpas på domstolens ledamöter även efter det att deras ämbets-tid upphört, om de fortsätter att fullgöra sina uppgifter i enlighet med artikel 5.3 i stadgan.

7. För att säkerställa fullständig yttrande-frihet och oberoende i tjänstgöringen för domstolens ledamöter, skall immuniteten mot allt rättsligt förfarande på grund av muntliga och skriftliga uttalanden de avgi-vit och alla åtgärder de vidtagit i tjänsten bestå även efter det att personerna i fråga inte längre är ledamöter av domstolen eller handhar uppdrag för domstolen.

Artikel 14

Tjänstemän

1. Kanslichefen skall när han eller hon tjänstgör för domstolen åtnjuta diplomatiska privilegier, immunitet och lättnader.

2. Andra tjänstemän vid domstolen skall i varje land som de befinner sig i på tjänstens vägnar och i varje land som de eventuellt reser igenom i tjänsteärenden åtnjuta de privilegier, den immunitet och de lättnader som behövs för ett oberoende utförande av

posal of the Tribunal, reside in any country other than that of which they are nationals or permanent residents, they shall, together with the members of their families forming part of their households, be accorded diplomatic privileges, immunities and facilities during the period of their residence there.

4. Members of the Tribunal shall be accorded, together with members of their families forming part of their households, the same repatriation facilities in time of international crises as are accorded to diplomatic agents under the Vienna Convention.

5. Members of the Tribunal shall have insurance coverage against third-party risks in respect of vehicles owned or operated by them, as required by the laws and regulations of the State in which the vehicle is operated.

6. Paragraphs 1 to 5 of this article shall apply to Members of the Tribunal even after they have been replaced if they continue to exercise their functions in accordance with article 5, paragraph 3, of the Statute.

7. In order to secure, for Members of the Tribunal, complete freedom of speech and independence in the discharge of their functions, the immunity from legal process in respect of words spoken or written and all acts done by them in discharging their functions shall continue to be accorded, notwithstanding that the persons concerned are no longer Members of the Tribunal or performing those functions.

Article 14

Officials

1. The Registrar shall, when engaged on the business of the Tribunal, be accorded diplomatic privileges, immunities and facilities.

2. Other officials of the Tribunal shall enjoy in any country where they may be on the business of the Tribunal, or in any country through which they may pass on such business, such privileges, immunities and facilities as are necessary for the independ-

uppgifterna. De skall särskilt beviljas:

a) Personlig immunitet mot anhållande och häktning samt beslag av personligt bagage.

b) Rätt att tullfritt införa sina möbler och andra personliga tillhörigheter när de första gången anländer till ifrågavarande land för att tillträda sin befattning, och att tullfritt återutföra samma tillhörigheter till det land där de är stadigvarande bosatta.

c) Befrielse från genomsökning av personligt bagage, såvida det inte finns vägran anledning att misstänka att bagaget innehåller föremål som inte är avsedda för personligt bruk eller vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lag eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågavarande avtalsstat. I sådant fall skall bagaget genomsökas i närvaro av den berörda tjänstemannen.

d) Immunitet mot rättsligt förfarande på grund av i tjänsten avgivet muntligt eller skriftligt uttalande eller åtgärd som de vidtagit i tjänsten. Denna immunitet skall bestå även efter det att uppdraget vid domstolen upphört.

e) Befrielse från nationella tjänstgöringsplikter.

f) Befrielse för egen del och för de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll från inreserestriktioner och registrering av utlänningar.

g) Samma privilegier i fråga om lättnader avseende valuta och valutaväxling som tillkommer diplomatiska tjänstemän med motsvarande rang vid diplomatiska beskickningar hos ifrågavarande regering.

h) Samma lättnader för egen del och för de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen vid repatriering vid internationell krissituation.

3. Domstolens tjänstemän skall vara försäkrade mot tredjepartsrisker vad gäller fordon som ägs eller används av dem, i enlighet med lagar och bestämmelser i den stat som fordonet används i.

4. Domstolen skall meddela alla avtalsstaterna vilka typer av tjänstemän som bestämmelserna i artikeln gäller. Namnen på dessa

ent exercise of their functions. In particular, they shall be accorded:

(a) immunity from personal arrest or detention and from seizure of their personal baggage;

(b) the right to import free of duty their furniture and effects at the time of first taking up their post in the country in question and to re-export the same free of duty to their country of permanent residence;

(c) exemption from inspection of personal baggage, unless there are serious grounds for believing that the baggage contains articles not for personal use or articles the import or export of which is prohibited by the law or controlled by the quarantine regulations of the State Party concerned; an inspection in such a case shall be conducted in the presence of the official concerned;

(d) immunity from legal process in respect of words spoken or written and all acts done by them in discharging their functions, which immunity shall continue even after they have ceased to exercise their functions;

(e) immunity from national service obligations;

(f) together with members of their families forming part of their household, exemption from immigration restrictions or alien registration;

(g) the same privileges in respect of currency and exchange facilities as are accorded to the officials of comparable rank forming part of diplomatic missions to the Government concerned;

(h) together with members of their families forming part of their household, the same repatriation facilities in time of international crises as are accorded to diplomatic agents under the Vienna Convention.

3. The officials of the Tribunal shall be required to have insurance coverage against third party risks in respect of vehicles owned or operated by them, as required by the laws and regulations of the State in which the vehicle is operated.

4. The Tribunal shall communicate to all States Parties the categories of officials to which the provisions of this article shall ap-

tjänstemän skall regelbundet översändas till alla avtalsstater.

Artikel 15

Sakkunniga utnämnda enligt artikel 289 i konventionen

1. Sakkunniga som utnämnts enligt artikel 289 i konventionen skall medan de utför sina uppdrag, inklusive tiden för resor i samband med uppdraget, åtnjuta de privilegier, den immunitet och de lättnader som behövs för ett oberoende fullgörande av uppdragen. De skall särskilt beviljas:

a) Personlig immunitet mot anhållande och häktning och beslag av sitt personliga bagage.

b) Befrielse från genomsökning av personligt bagage, såvida det inte finns vägran att anledning att misstänka att bagaget innehåller föremål som inte är avsedda för personligt bruk eller vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lag eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågasvarande avtalsstat. I sådant fall skall bagaget genomsökas i närvaro av den sakkunniga.

c) Immunitet mot rättsligt förfarande på grund av avgivet muntligt eller skriftligt uttalande eller vidtagen åtgärd i samband med deras uppdrag, och denna immunitet skall bestå även efter det att uppdraget upphört.

d) Okränkbarhet för handlingar och andra dokument.

e) Befrielse från inreserestriktioner och registrering av utlänningar.

f) Samma lättnader i fråga om restriktioner avseende valuta och valutaväxling som tillkommer en utländsk regerings representant på tillfälligt tjänsteuppdrag,

g) Samma möjlighet till repatriering vid internationell krisituation som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen.

Artikel 16

Ombud, rådgivare och advokater

1. Ombud, rådgivare och advokater som

ply. The names of the officials included in these categories shall from time to time be communicated to all States Parties.

Article 15

Experts appointed under article 289 of the Convention

Experts appointed under article 289 of the Convention shall be accorded, during the period of their missions, including the time spent on journeys in connection with their missions, such privileges, immunities and facilities as are necessary for the independent exercise of their functions. In particular, they shall be accorded:

(a) immunity from personal arrest or detention and from seizure of their personal baggage;

(b) exemption from inspection of personal baggage, unless there are serious grounds for believing that the baggage contains articles not for personal use or articles the import or export of which is prohibited by law or controlled by the quarantine regulations of the State Party concerned; an inspection in such a case shall be conducted in the presence of the expert concerned;

(c) immunity from legal process in respect of words spoken or written and acts done by them in discharging their functions, which immunity shall continue even after they have ceased to exercise their functions;

(d) inviolability of documents and papers;

(e) exemption from immigration restrictions or alien registration;

(f) the same facilities in respect of currency and exchange restrictions as are accorded to representatives of foreign Governments on temporary official missions;

(g) such experts shall be accorded the same repatriation facilities in time of international crises as are accorded to diplomatic agents under the Vienna Convention.

Article 16

Agents, counsel and advocates

1. Agents, counsel and advocates before

uppträder inför domstolen skall medan de utför sina uppdrag, inklusive tiden för resor i samband med uppdraget, åtnjuta de privilegier, den immunitet och de lättnader som behövs för ett oberoende fullgörande av uppdragen. De skall särskilt beviljas:

a) Personlig immunitet mot anhållande och häktning och beslag av personligt bagage.

b) Befrielse från genomsökning av personligt bagage, såvida det inte finns vägran-
de anledning att misstänka att bagaget innehåller föremål som inte är avsedda för personligt bruk eller vilkas införsel eller utförsel är förbjuden enligt lag eller reglerad genom karantänsbestämmelser i ifrågavarande avtalsstat. I sådant fall skall bagaget genomsökas i närvaro av respektive ombud, rådgivare eller advokat.

c) Immunitet mot rättsligt förfarande på grund av muntligt eller skriftligt uttalande som avgivits i tjänsten eller åtgärd som vidtagits i tjänsten. Denna immunitet skall bestå även efter det att uppdraget upphört.

d) Okränkbarhet för handlingar och andra dokument.

e) Rätt att ta emot handlingar och korrespondens med kurir eller i förseglade säckar.

f) Befrielse från inreserestriktioner och registrering av utlänningar.

g) Samma lättnader avseende personligt bagage och i fråga om restriktioner avseende valuta och valutaväxling som tillkommer en utländsk regerings representant på tillfälligt tjänsteuppdrag.

h) Samma möjlighet till repatriering vid internationell krisituation som tillkommer diplomatiska representanter enligt Wienkonventionen.

2. Sedan parterna i domstolsförhandlingarna meddelat att ett ombud, en rådgivare eller en advokat har utsetts, skall en legitimationshandling, undertecknad av kansli-
chefen, utfärdas. Intyget skall gälla för den tid som förhandlingarna beräknas pågå.

3. Behöriga myndigheter i den berörda staten skall vid uppvisandet av den i punkt

the Tribunal shall be accorded, during the period of their missions, including the time spent on journeys in connection with their missions, the privileges, immunities and facilities necessary for the independent exercise of their functions. In particular, they shall be accorded:

(a) immunity from personal arrest or detention and from seizure of their personal baggage;

(b) exemption from inspection of personal baggage, unless there are serious grounds for believing that the baggage contains articles not for personal use or articles the import or export of which is prohibited by law or controlled by the quarantine regulations of the State Party concerned; an inspection in such a case shall be conducted in the presence of the agent, counsel or advocate concerned;

(c) immunity from legal process in respect of words spoken or written and all acts done by them in discharging their functions, which immunity shall continue even after they have ceased to exercise their functions;

(d) inviolability of documents and papers;

(e) the right to receive papers or correspondence by courier or in sealed bags;

(f) exemption from immigration restrictions or alien registration;

(g) the same facilities in respect of their personal baggage and in respect of currency or exchange restrictions as are accorded to representatives of foreign Governments on temporary official missions;

(h) the same repatriation facilities in time of international crises as are accorded to diplomatic agents under the Vienna Convention.

2. Upon receipt of notification from parties to proceedings before the Tribunal as to the appointment of an agent, counsel or advocate, a certification of the status of such representative shall be provided under the signature of the Registrar and limited to a period reasonably required for the proceedings.

3. The competent authorities of the State concerned shall accord the privileges, im-

2 angivna handlingen bevilja de privilegier, immunitet och lättnader som anges i denna artikel.

4. Grundar sig någon beskattningsåtgärd på boende, skall den tid inte anses som boende under vilken ombuden, rådgivarna eller advokaterna befinner sig inom statens territorium på tjänstens vägnar.

Artikel 17

Vittnen, sakkunniga och personer som utför uppdrag

1. Vittnen, sakkunniga och personer som arbetar på uppdrag av domstolen skall under denna tid inklusive tiden för resor i samband med uppdraget, åtnjuta de privilegier, den immunitet och de lättnader som avses i artikel 15 a–f.

2. Vittnen, sakkunniga och andra personer som avses i punkt 1 skall ges möjlighet till repatriering vid internationella krissituationer.

Artikel 18

Medborgare och stadigvarande bosatta

Såvida inte ytterligare privilegier och immunitet beviljas av avtalsstaten i fråga och utan hinder av artikel 11, skall en person som åtnjuter immunitet och privilegier enligt detta avtal, inom den statens territorium där han eller hon är medborgare eller stadigvarande bosatt åtnjuta immunitet endast mot rättsligt förfarande och okränkbarhet på grund av skriftligt eller muntligt uttalande som avgivits eller åtgärd som vidtagits i samband med utförandet av hans eller hennes uppdrag, och denna immunitet skall bestå även efter det att ifrågasvarande persons uppdrag har upphört.

Artikel 19

Respekt för lagar och bestämmelser

1. Privilegier, immunitet och rättigheter

munities and facilities provided for in this article upon production of the certification referred to in paragraph 2.

4. Where the incidence of any form of taxation depends upon residence, periods during which such agents, counsel or advocates are present in a State for the discharge of their functions shall not be considered as periods of residence.

Article 17

Witnesses, experts and persons performing missions

1. Witnesses, experts and persons performing missions by order of the Tribunal shall be accorded, during the period of their missions, including the time spent on journeys in connection with their missions, the privileges, immunities and facilities provided for in article 15, subparagraphs (a) to (f).

2. Witnesses, experts and such persons shall be accorded repatriation facilities in time of international crises.

Article 18

Nationals and permanent residents

Except insofar as additional privileges and immunities may be granted by the State Party concerned, and without prejudice to article 11, a person enjoying immunities and privileges under this Agreement shall, in the territory of the State Party of which he or she is a national or permanent resident, enjoy only immunity from legal process and inviolability in respect of words spoken or written and all acts done by that person in the discharge of his or her duties, which immunity shall continue even after the person has ceased to exercise his or her functions in connection with the Tribunal.

Article 19

Respect for laws and regulations

1. Privileges, immunities, facilities and

som avses i artiklarna 13–17 i detta avtal beviljas inte för att tillgodose enskilda personer personligen, utan för att säkerställa att dessa kan fullgöra sina uppgifter vid domstolen på ett oberoende sätt.

2. Utan att det skall inkräkta på deras privilegier och immunitet, är alla som avses i artiklarna 13–17 skyldiga att följa lagarna och bestämmelserna i de avtalsstater som de vistas i eller genom vilka de passerar för domstolens räkning. Dessa personer är också skyldiga att inte blanda sig i den ifrågasvarande statens interna angelägenheter.

Artikel 20

Upphävande

1. Eftersom privilegier och immunitet som avses i detta avtal skall beviljas för säkerställande av god rättsskipning och inte för att tillgodose enskilda personer personligen, har behöriga myndigheter rätt och skyldighet att upphäva immuniteten i varje särskilt fall där de anser att den kunde hindra rättvisans gång och att den kan upphävas utan skada för rättsskipningen.

2. För ombud, rådgivare och advokater som företräder eller har utsetts av en stat som är part i rättegången, är den ifrågasvarande staten behörig myndighet i detta syfte. För andra ombud, rådgivare och advokater, för kanslichefen och för sakkunniga som utsetts enligt artikel 289 i konventionen samt för vittnen, sakkunniga och personer som utför uppdrag är domstolen behörig myndighet. För andra tjänstemän vid domstolen är kanslichefen, som agerar med samtycke av domstolens ordförande, behörig myndighet.

Artikel 21

Laissez-passer och visum

1. Avtalsstaterna skall som giltigt rese-

prerogatives as provided for in articles 13 to 17 of this Agreement are granted not for the personal benefit of the individuals themselves but in order to safeguard the independent exercise of their functions in connection with the Tribunal.

2. Without prejudice to their privileges and immunities, it is the duty of all persons referred to in articles 13 to 17 to respect the laws and regulations of the State Party in whose territory they may be on the business of the Tribunal or through whose territory they may pass on such business. They also have a duty not to interfere in the internal affairs of that State.

Article 20

Waiver

1. Inasmuch as the privileges and immunities provided for in this Agreement are granted in the interests of the good administration of justice and not for the personal benefit of the individuals themselves, the competent authority has the right and the duty to waive the immunity in any case where, in its opinion, the immunity would impede the course of justice and can be waived without prejudice to the administration of justice.

2. For this purpose, the competent authority in the case of agents, counsel and advocates representing or designated by a State which is a party to proceedings before the Tribunal will be the State concerned. In the case of other agents, counsel and advocates, the Registrar, experts appointed under article 289 of the Convention and witnesses, experts and persons performing missions, the competent authority will be the Tribunal. In the case of other officials of the Tribunal, the competent authority will be the Registrar, acting with the approval of the President of the Tribunal.

Article 21

Laissez-passer and visas

1. The States Parties shall recognize and

kument erkänna och godta Förenta Nationernas laissez-passers som utfärdats till ledamöter och tjänstemän vid domstolen eller sakkunniga som utsetts enligt artikel 289 i konventionen.

2. Ansökningar om visum (när det behövs) från domstolens ledamöter och kanslichef skall behandlas så snabbt som möjligt. Ansökningar från alla andra som innehar eller är berättigade till sådan laissez-passers som avses i punkt 1 i denna artikel och från personer som avses i artiklarna 16 och 17 skall behandlas så snabbt som möjligt när ansökan åtföljs av ett intyg om att de reser för domstolens räkning.

Artikel 22

Fri rörlighet

Den fria rörligheten till och från den plats där domstolen har sitt säte eller där domstolen sammanträder eller på annat sätt utövar sitt uppdrag skall för domstolens ledamöter och för andra personer som avses i artiklarna 13–17 inte begränsas av vare sig administrativa eller andra bestämmelser.

Artikel 23

Upprätthållande av säkerhet och allmän ordning

1. Om den berörda avtalsstaten anser det nödvändigt att vidta åtgärder, utan hinder för en oberoende och korrekt verksamhet i domstolen, vilka krävs med hänsyn till säkerheten eller för att upprätthålla den allmänna ordningen i avtalsstaten i enlighet med internationell rätt, skall den kontakta domstolen så snabbt som omständigheterna det medger, för att genom ömsesidig överenskommelse besluta om nödvändiga åtgärder för att skydda domstolen.

2. Domstolen skall samarbeta med regeringen i en sådan avtalsstat för att undvika sådant förfång för säkerheten eller den allmänna ordningen i avtalsstaten som kan följa av domstolens agerande.

accept the United Nations laissez-passers issued to Members and officials of the Tribunal or experts appointed under article 289 of the Convention as a valid travel document.

2. Applications for visas (where required) from the Members of the Tribunal and the

Registrar shall be dealt with as speedily as possible. Applications for visas from all other persons holding or entitled to hold laissez-passers referred to in paragraph 1 of this Article and from persons referred to in articles 16 and 17, when accompanied by a certificate that they are travelling on the business of the Tribunal, shall be dealt with as speedily as possible.

Article 22

Freedom of movement

No administrative or other restrictions shall be imposed on the free movement of Members of the Tribunal, as well as other persons mentioned in articles 13 to 17, to and from the Headquarters of the Tribunal or the place where the Tribunal is sitting or otherwise exercising its functions.

Article 23

Maintenance of security and public order

1. If the State Party concerned considers it necessary to take, without prejudice to the independent and proper working of the Tribunal, measures necessary for the security or for the maintenance of public order of the State Party in accordance with international law, it shall approach the Tribunal as rapidly as circumstances allow in order to determine by mutual agreement the measures necessary to protect the Tribunal.

2. The Tribunal shall cooperate with the Government of such State Party to avoid any prejudice to the security or public order of the State Party resulting from its activities.

Artikel 24

Samarbete med myndigheterna i avtalsstaterna

Domstolen skall alltid samarbeta med lämpliga myndigheter i avtalsstaterna för att underlätta genomförandet av deras lagstiftning och förhindra missbruk av den immunitet och de privilegier, lättnader och rättigheter som avses i detta avtal.

Artikel 25

Samband med särskilda överenskommelser

Om bestämmelserna i detta avtal och bestämmelserna i någon särskild överenskommelse mellan domstolen och en avtalsstat gäller samma ämne, skall de två bestämmelserna, när det är möjligt, betraktas som kompletterande varandra så att bägge bestämmelserna är tillämpliga och ingendera bestämmelsen inskränker den andra bestämmelsens effekt. Om konflikt uppstår skall bestämmelsen i den särskilda överenskommelsen gälla.

Artikel 26

Lösning av tvister

1. Domstolen skall utfärda lämpliga bestämmelser för att lösa

a) tvister som uppkommer till följd av avtal och andra privaträttsliga tvister som domstolen är part i,

b) tvister som berör personer som avses i detta avtal och som på grund av sin tjänstställning åtnjuter immunitet, om immuniteten inte har upphävts.

2. Alla tvister om tolkningen eller tillämpningen av detta avtal skall hänskjutas till en skiljedomstol om inte parterna har kommit överens om annat. Om en tvist som uppstått mellan domstolen och en avtalsstat inte löses genom förhandlingar eller på annat överenskommet sätt inom tre månader efter det att en av parterna i tvisten anhängit om detta, skall tvisten, på begäran av endera parten, hänskjutas till en skiljedomstol

Article 24

Cooperation with the authorities of States Parties

The Tribunal shall cooperate at all times with the appropriate authorities of States Parties to facilitate the execution of their laws and to prevent any abuse in connection with the privileges, immunities, facilities and prerogatives referred to in this Agreement.

Article 25

Relationship with special agreements

Insofar as the provisions of this Agreement and the provisions of any special agreement between the Tribunal and a State Party relate to the same subject matter, the two provisions shall, whenever possible, be treated as complementary, so that both provisions shall be applicable and neither provision shall narrow the effect of the other; but in case of conflict the provision of the special agreement shall prevail.

Article 26

Settlement of disputes

1. The Tribunal shall make suitable provisions for the settlement of:

(a) disputes arising out of contracts and other disputes of a private law character to which the Tribunal is a party;

(b) disputes involving any person referred to in this Agreement who by reason of his official position enjoys immunity, if such immunity has not been waived.

2. All disputes arising out of the interpretation or application of this Agreement shall be referred to an arbitral tribunal unless the parties have agreed to another mode of settlement. If a dispute arises between the Tribunal and a State Party which is not settled by consultation, negotiation or other agreed mode of settlement within three months following a request by one of the parties to the dispute, it shall at the request of either party

med tre skiljedomare. Domstolen skall utse en skiljedomare och avtalsstaten skall utse en skiljedomare. Dessa två skiljedomare skall utse den tredje skiljedomaren, som skall vara ordförande. Om en part inte utsett en skiljedomare inom två månader från det den andra parten utsett en skiljedomare, skall Förenta Nationernas generalsekreterare göra utnämningen. Har de två först utsedda skiljedomarna inte inom tre månader från sin utnämning enats om utnämmandet av den tredje skiljedomaren, skall den tredje skiljedomaren utses av Förenta Nationernas generalsekreterare på begäran av domstolen eller avtalsstaten.

Artikel 27

Undertecknande

Detta avtal skall öppnas och stå öppet för undertecknande av alla stater i Förenta Nationernas högkvarter under tjugofyra månader från den 1 juli 1997.

Artikel 28

Ratifikation

Detta avtal skall ratificeras. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

Artikel 29

Anslutning

Detta avtal skall stå öppet för anslutning av alla stater. Anslutningsinstrumenten skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

Artikel 30

Ikraftträdande

1. Detta avtal träder i kraft 30 dagar efter

be referred for final decision to a panel of three arbitrators: one to be chosen by the Tribunal, one to be chosen by the State Party and the third, who shall be Chairman of the panel, to be chosen by the first two arbitrators. If either party has failed to make its appointment of an arbitrator within two months of the appointment of an arbitrator by the other party, the Secretary-General of the United Nations shall make such appointment. Should the first two arbitrators fail to agree upon the appointment of the third arbitrator within three months following the appointment of the first two arbitrators the third arbitrator shall be chosen by the Secretary-General of the United Nations upon the request of the Tribunal or the State Party.

Article 27

Signature

This Agreement shall be open for signature by all States and shall remain open for signature at United Nations Headquarters for twenty-four months from 1 July 1997.

Article 28

Ratification

This Agreement is subject to ratification. The instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 29

Accession

This Agreement shall remain open for accession by all States. The instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 30

Entry into force

1. This Agreement shall enter into force

dagen för deponering av det tionde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet.

2. För varje sådan stat, som ratificerar eller ansluter sig till detta avtal efter deponeringen av det tionde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet träder avtalet i kraft den trettionde dagen efter den dag då staten i fråga deponerat sitt ratifikations- eller anslutningsinstrument.

Artikel 31

Provisorisk tillämpning

En stat som avser att ratificera eller ansluta sig till detta avtal kan när som helst meddela depositarien att den kommer att tillämpa avtalet provisoriskt under en period på högst två år.

Artikel 32

Tillfällig tillämpning

När en tvist hänskjutits till domstolen i enlighet med stadgan, kan en stat som inte är part i avtalet, men part i tvisten, bli ad hoc-part till avtalet genom att deponera ett godtagandeinstrument för detta särskilda ändamål och den tid som tvisten tar i anspråk. Godtagandeinstrument skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare och träda i kraft den dag de deponeras.

Artikel 33

Uppsägning

1. En avtalsstat får säga upp detta avtal genom ett skriftligt meddelande till Förenta Nationernas generalsekreterare. Uppsägningen skall träda i kraft ett år efter den dag då meddelandet har mottagits, såvida inte ett senare datum anges i meddelandet.

2. Uppsägningen skall inte på något sätt inverka på avtalsstatens skyldighet att uppfylla varje åtagande i detta avtal som den, oberoende av avtalet, skulle vara bunden av enligt folkrätten.

30 days after the date of deposit of the tenth instrument of ratification or accession.

2. For each State which ratifies this Agreement or accedes thereto after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day following the deposit of its instrument of ratification or accession.

Article 31

Provisional application

A State which intends to ratify or accede to this Agreement may at any time notify the depositary that it will apply this Agreement provisionally for a period not exceeding two years.

Article 32

Ad hoc application

Where a dispute has been submitted to the Tribunal in accordance with the Statute, any State not a party to this Agreement which is a party to the dispute may, ad hoc for the purposes and duration of the case relating thereto, become a party to this Agreement by the deposit of an instrument of acceptance. Instruments of acceptance shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations and shall become effective on the date of deposit.

Article 33

Denunciation

1. A State Party may, by written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations, denounce this Agreement. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification, unless the notification specifies a later date.

2. The denunciation shall not in any way affect the duty of any State Party to fulfil any obligation embodied in this Agreement to which it would be subject under international law independently of this Agreement.

Artikel 34

Depositare

Förenta Nationernas generalsekreterare skall vara depositarie för detta avtal.

Artikel 35

Giltiga texter

De arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texterna av detta avtal är lika giltiga.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta avtal.

ÖPPNAT FÖR UNDERTECKNANDE i New York den 1 juli 1997 i ett enda original på arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska.

Article 34

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of this Agreement.

Article 35

Authentic texts

The Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of this Agreement are equally authentic.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, being duly authorized thereto, have signed this Agreement.

OPENED FOR SIGNATURE at New York, this first day of July, one thousand nine hundred and ninety-seven, in a single original, in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages.